

ÇOCUKLARA KİTAP OKUMA ALIŞKANLIĞI KAZANDIRMANIN KOLAY YOLLARI

Bu elektronik kitap, Bir Dolap Kitap
üyelerine sunulan ücretsiz bir çalışmadır.

M. BANU AKSOY

&

YILDIRAY KARAKİYA

bir dolap kitap

Merhaba,

Biz, Bir Dolap Kitap yazarları Banu ve Yıldırım. Biz çocuk kitaplarına bayılıyoruz. Okuduğumuz çocuk kitapları hakkındaki görüşlerimizi www.birdolapkitap.com adresindeki sitemizde sizlerle paylaşıyoruz. Çok keyifli!

Bir Dolap Kitap'ta, bugüne kadar 150'nin üstünde yazı yayınladık. Bunların çoğu kitaplar hakkındaki yazılardan oluşuyor.

Bir kısmıysa bizim “[Püf noktası](#)” dediğimiz çocuklara kitap okuma alışkanlığı kazandırmak, onlara kitabı sevdirmek üzerine önerilerimizden oluşan yazılar.

Son zamanlarda gelen e-postalar yeni üyelerimizin bizi geç keşfetmekten, bir sürü yazıyı kaçırmış olmaktan muzdarip olduklarını gösterdi. Bunca yazıyı okumanın zaman alacağını biz de farkındayız. Bu işi kolaylaştırmak için bir yol bulmamız gerektiğine karar verdik ve oturup düşündük. Sonuç: Üyelerimize biri Ekim ayında sunulacak, ikincisi şu anda okumakta olduğunuz iki sürpriz e-kitap!

Bu e-kitap çocuklara okumayı sevdirmeye, okuma alışkanlığı kazandırma konularında kaleme aldığımız sekiz yazıdan oluşuyor. Bu yazılarla ilgili yorum ve eleştirilerinizi yazının başlığına tıklayarak ulaşacağınızı Bir Dolap Kitap sayfasındaki yorum kısmına yazarsanız seviniriz.

İyi okumalar!

BEBEK KİTAPLARI HAKKINDA BİLİNMESİ GEREKEN GERÇEKLER

Uzmanlara göre, çocuğu kitapla tanıştırmanın yaşı yok.

Henüz bebekken kitapla tanışmak, insanın dil becerilerinin gelişimine büyük katkı

sağlıyor. Bebek kitapları bezden,

kalın kartondan ya da su geçirilmez

malzemeden yapılıyor. Kitaplar, bebeklerin bunları ağzına

sokabileceği düşünülerek tasarlanıyor. Bazılarında bir

tutamak, diş kaşiyıcısı ya da ses çıkaran bir parça da olabiliyor.

Böylece kitap bebek için bir tür oyuncağa dönüşüyor. (İşte

[diş kaşiyıcılı bir örnek...](#))

Bebekler, kitaplarıyla oynarlarken birçok eylemde

bulunuyorlar. Bu tip kitaplarda bulunan kapakları/kanatları

açıp kapıyorlar; tüylü, parlak, kaygan vs. dokulu yüzeyleri

elliyor, açıp kapıyorlar. Her kanadın altını açıp bakmak ayrı

birer oyun... “Altında / içinde / arkasında ne varmış?” diye

soru-cevaplarla tekrarlamalar yapılabilir. Bir yandan da

her ne kadar birkaç sayfadan ibaret olsa da– “sayfa çevirme”

–bu kitaplar

alışkanlığı kazanıyorlar; farkında olmadan kitap imgesi zihinlerine yerleşiyor.

Bebekler onlara okunan ilk kitaplarında belli başlı sözcükleri, kafiyeli sesleri duyarlar. İlk

kitaplar bebeğin işitme, görme ve dokunma duyularına hitap ediyor. Kendileri de resimlere

bakıp, işaret edip, duydukları sesleri taklit ediyorlar. Bu durum, ileride, konuşmaya başladıkları

zaman, onların konuşma becerilerini de etkiliyor.

Bebek kitaplarında genelde günlük yaşamda bebeğin sık sık karşılaştığı tanıdık nesnelerin

resimleri olduğu için; bu kitaplar sayesinde bebeğin çevre algısı, sözcük bilgisi, sayı sayma

becerisi gelişiyor. Renkler, hayvanlar, taşıtlar, meyveler vs. gibi günlük yaşama ilişkin

kavramlar/ sözcükleri öğrenmeleri kolaylaştırıyor.

Tutma, kavrama becerileri gelişmeye başlayan

bebekler için hafif kitaplar seçmek önemli. Rahatça

tutabileceği, taşırken zorluk çekmeyeceği, onun

el ebadına uygun olan ürünler ideal... Tabii eğer

kumaştan yapılmışsa, kolay yıkanabilir özellikte olması da önem taşıyor.

e-how'da altı ay ve daha küçük bebekler için [siyah-beyaz kitaplar seçilmesi gerektiği](#) yazıyor. Bunun nedeni, yüksek kontrastların çocuğun göz kaslarının gelişimine yardım etmesiymiş. Bu siyah-beyaz meselesini daha önce [Blogcu Anne'nin yazılarından birinde](#) de okumuştum. Halbuki ben daha önce bebeklerin canlı renklerle ilgilendiğini sanıyordum. Meğer tam tersiymiş.

Kuklalı kitaplar burada satılıyor mu bilmiyorum; hiç rastlamadım. Bu kitaplar sayesinde bebeğin dikkatini çekmek daha kolay olur. Kitap okumayı daha eğlenceli hale getirir. Sizin yaratıcılığınız doğrultusunda, her okuma seansında yeni bir oyun

üretebilirsiniz. Aynı şekilde çocuğunuz da size “canlandırmalı” bir okuma yapabilir. [Burada](#) bazı örnekleri var. [Burada](#) da parmak kuklalı (yanda) örnekler var.

Yumuşak kitaplarla ilgili [şu adreste](#) ve [şurada](#) birçok örnek görmek mümkün. Kendi kısa gezintimdeyse [e-bebek](#)'te , Mothercare'de ve [İyi Cüceler](#)'de farklı örnekler buldum. Ama yurtdışındaki kadar çok seçenek yok ne yazık ki. Öte yandan, kendi yumuşak kitabınızı da kolaylıkla yapabilirsiniz. (Bez kitaplarla ilgili [bu güzel siteye](#) de bir bakın derim.)

Çocuğunu erken yaşta kitapla tanıştıran anne babalar; deneyimlerinizi paylaşırsanız çok sevinirim.

BEBEKLERE KİTAP OKUMANIN PÜF NOKTALARI

Bebeklere (ya da henüz çok küçük olan çocuklara) nasıl kitap okunduğunu araştırdım ve sonuçta aşağıdaki maddeleri derledim:

1. Çocuğunuzun sakin olduğu bir zaman dilimini, örneğin uyku sonrası, karnının tok olduğu bir zamanı seçin.
2. İyi ışık alan, sessiz ve rahatsız edilmeyeceğiniz bir yer seçin.
3. Kısa bir kitap seçin.
4. Ufaklığı, kitabı rahatça görebileceği biçimde, kucağınıza alın.
5. Kitabı bebeğin takip edebileceği bir tempoda okuyun.
6. Çocuğunuz henüz konuşamıyorsa bile soru sorun. Nerede? Bu ne? Konuşuyorsa, yanıt vermesini bekleyin.
7. Resimlerdeki ayrıntıları gösterin. Nesnelerin isimlerini tekrarlayın. Resimler hakkında konuşun. Neler olduğunu anlatın.
8. Her defasında bir veya iki sayfa okuyun. Sayfa sayısını yavaş yavaş arttırın.
9. Sözcükleri şarkı söyler gibi okuyun. İşin içine melodi ve çocuğunuzun adının da olduğu kafiyeler katın.
10. Okumaya onun da katılması için çocuğunuzun teşvik edin. Örneğin hayvan seslerini birlikte çıkarın. Ya da tekrar bölümlerini birlikte tekrarlayın.

11. Çocuğunuz, o sırada okuduęunuz sayfaya ilgi duyduęu sürece, o sayfada kalmaya devam edin.
12. Bebeğin kitaba dokunmasına, fiziksel olarak temas kurmasına (ellemesine, tutmasına, çiğnemesine...) izin verin.
13. Sayfaları ocuęunuzun çevirmesine izin verin.
14. Bebek mızızlanmaya, kıpırdanmaya başlarsa, sesinizi biraz yükselterek ve komikleştirenerek okumayı deneyin.
15. Bebek ilgisini tamamen yitirdiyse okumayı bırakın.

Bebeęine kitap okumuş, onun ne tür tepkiler verdiğini gözlemlemiş anneler, babalar, teyzeler, amcalar, lütfen deneyiminizi yorumlarınızla paylaşın.

ÇOCUKLARI KİTAP OKUMAYA ÖZENDİRMENİN 13 KOLAY YOLU

Kitap okuma alışkanlığı kabakulak gibidir. Çocuğunuz bu alışkanlığı ne kadar geç yaşta edinmeye çalışırsa o kadar güç olur.

Çocuğunuza okuma alışkanlığı kazandırma yolunda size yardımcı olacağını umduğumuz öneriler aşağıda sıralanıyor. Umarız içlerinden biri ya da birkaçı işinize yarar. Lütfen siz de katkıda bulunun; önerilerinizi ve deneyimlerinizi bizimle paylaşın.

1- Çocuklar sıkı gözlemcilerdir. Çocuğunuzun kitap okumayı sevmesini istiyorsanız ona örnek olun. Eğer siz kitap okumazsanız ve bütçenizde kitaba yer ayırmazsanız, çocuğunuzun kitap okumasını bekleyemezsiniz.

2- Çocuklar keçi gibi inatçı olabilirler. Çocuğunuzun kitap okumaya zorlarsanız muhtemelen ters tepecektir. Bunun yerine tüm ailenizin kitap okuduğu ortak bir zaman dilimi belirleyin. Çocuğunuz isteksiz de olsa o zaman diliminin kitap okumaya ayrıldığını bilecektir. Bırakın, ıvır zıvır bile olsa canının istediği bir şeyler okusun.

3- Çocuklar harçlık almayı severler. Çocuğunuza verdiğiniz harçlığa minik bir “kitap fonu” ekleyebilirsiniz. Çocuğunuz bu fonu size göre uyduruk bir kitap ya da dergiye harcadı diye de sakın üzülmeyin. Çünkü her şartta onu okumaya teşvik etmiş olacaksınız.

4- Çocuklar muhatap alınmayı severler. Çocuğunuzun bir dergiye üye yapın. Böylece çocuğunuz kendi adına posta almanın ve bir şeyleri sahiplenmenin heyecanını yaşarken okumaktan da keyif alacaktır.

5- Çocuklar keyif çatma bağımlısıdır. Çocuğunuz kaç yaşında olursa olsun ona yüksek sesle kitap okumaktan çekinmeyin. Bunun onu okumaya heveslendirmenin en iyi yollarından biri olduğunu aklınızdan çıkarmayın.

6- Çocuklar ilgi çekmek isterler. Çocuğunuz size bir şeyler okumak istiyorsa onu sabırla dinleyin.

7- Çocuklar bir yerleri, bir şeyleri kişiselleştirmenin ustasıdır. Çocuğunuzun odasında kitaplarını dilediği gibi yerleştirebileceği minik bir alan ayarlayın. İnanın, o minik alandaki kitaplar maya gibi kabararak çoğalacaktır.

8- Çocuklar ebeveynleriyle özel gezilerden keyif alırlar. Çocuğunuzun elinden tutun ve birlikte bir kütüphaneye gidin. Çocuğunuz ortama ilgisiz görünse bile aldırmayın. Daha sonraki gezilerinizde aralığı sıklaştırarak çocuğunuzla birlikte kütüphaneye uğramaya devam edin ve bu ziyaretleri düzenli hale getirmeye çalışın. Çocuğunuzla birlikte kütüphanecinin gizemli yaşamı hakkında öyküler uydurmayı unutmayın.

9- Çocuklar alış veriş fırsatını kaçırmazlar. Çocuğunuzla birlikte bir kitapçının müdavimi olun. Birlikte kitap seçin, rafların altını üstüne getirin ve kitapçıya yakalanmadan kitapların yerlerini değiştirerek eğlenin.

10- Çocuklar beleşe bayılırlar. Çocuğunuza çok istediği bir çizgi roman, dergi ya da kitap ısmarlayın. Bırakın, okumanın tadını çıkarsın.

11- Çocuklar uğraştıkları şeyden kolayca sıkılabılırlar. Çocuğunuz başladığı kitabı bitirmeyip bir kenara bırakıyorsa, aldırmayın. Onu bitirmeye zorlamak işe yaramayacaktır. Hem siz başladığınız her kitabı sonuna kadar okudunuz mu bakalım? (Eğer çocuğunuzun başladığı kitabı bitirmesi gerektiğine inanıyorsanız, onun yarım bıraktığı kitabı siz okuyun, bunu ona gösterin ama asla suçlayıcı bir ifade kullanmayın. Kitap size de sıkıcı gelebilir. Bunu çocuğunuza söyleyin. Muhtemelen hemen başka bir kitaba başlayacaktır.)

12- Çocuklar akıl vermeyi severler. Çocuğunuzdan size kitap tavsiye etmesini isteyin. Onun tavsiyesine uyun ve kitabı okuyun. Sonra kitap hakkında onunla sohbet edebilirsiniz.

13- Çocuklar sahiplenmekten haz duyarlar. Çocuğunuzun adı yazılı bir mühür ya da ona özel tasarlanmış etiketler yaptırın. Kitaplarına mührünü basmaktan ya da etiketlerini yapıştırmaktan büyük keyif alacaktır. Zamanla size ait olan kitaplara da bu mühür basılır ya da etiket yapıştırılırsa, tartışmaya girmeyin ve kaderinize razı olun.

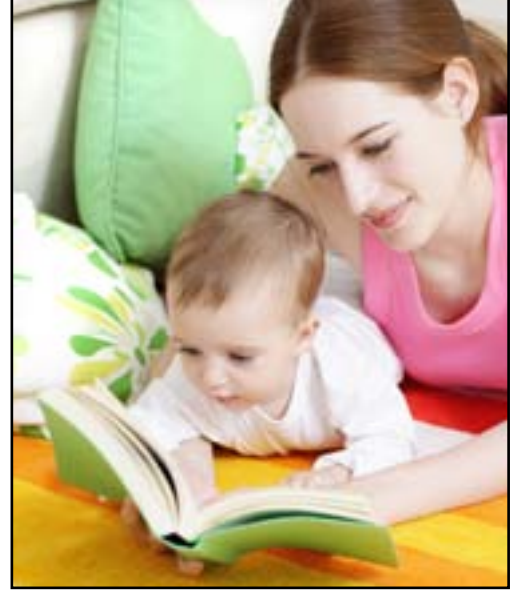
ÇOCUĞUNUZA KİTABI SEVDİRMENİN 12 KOLAY YOLU

Göz alıcı oyuncakların ve teknolojinin hareketli dünyasında çocukların ilgisini kitaplara çekebilmek belki artık daha zor... Ama imkânsız değil. [Davranış Bilimleri Enstitüsü](#)'nün Çocuk ve Genç Danışmanlık Merkezi'deki psikologlar tarafından hazırlanmış **“Çocuklara Kitabı Sevdirmenin Sırları”** adlı kitapçıkta bulunan öneriler yardımcı olabilir. Bu önerileri aşağıdaki gibi özetlemeye çalıştık.

1. Okuyan anne babalar olun. Kitap okuyarak örnek olmak çocukta da “heves” yaratır.
2. Televizyon ve bilgisayarı çocuğunuz uyuduktan sonra açın. Bunlar yerine, çocuk uyanırken birlikte kitap okuma saatleri düzenleyin.
3. Kitap almak için kitapçıya birlikte gidin. Kitap seçiminde çocuğunuzun isteklerini de göz önünde tutun. Çocuğunuzun kitapları uzun uzun incelemesine izin verin ve bu süreçte sabırlı olun.
4. Kitaplarda yazanlar kadar resimlere de dikkat edin. Çocuklar yazıdan önce resimleri okurlar. Bu nedenle içerik kadar resimlerde de nitelik arayın. Resimler yazının görsel ifadesidir. Resim ve yazı ne kadar iyi eşleşmişse, çocuk da kitapla o kadar bütünleşir.
5. Grafik tasarım da nitelikli yazı ve resim kadar önemlidir. Kitapta kullanılan malzeme ve sayfa düzeninin özenli olmasına dikkat edin. Aksi takdirde çocuk kitaba ilgi göstermeyebilir.
6. Kitaplarda “iyi” kadar “kötü”nün de gösterilmesi gerekir. “İyi”lerin aşırı vurgulandığı, gereğinden fazla “öğretici, ders verici” kitaplardan kaçının. Aksi takdirde çocuk kendi doğrularını seçme becerisi kazanamaz.
7. Başka ülkelere ait kitaplar, çocuğunuzun farklı kültürleri tanımasına, yeni bakış açıları kazanmasına yardım eder. Ancak bu kitapların iyi bir çeviriyle dilimize kazandırıldığından emin olun.

8. Kalıpların dışına çıkan ve yaratıcılığı besleyen sıra dışı öyküler, çocuğun hayata bakış açısını genişletir.
9. Kitabın dili çok önemlidir. Dilin düzgün ve akıcı kullanıldığından emin olun.
10. Kitabı yazan ve resimleyen isimlerin tanınıyor olması güvenilirlik açısından olumlu bir referanstır.
11. Her kitabın çocuğa bilgi ya da ders verme gibi bir zorunluluğu yoktur. Kitap, çocuğu eğlendirmek ve keyifli zaman geçirtmesini sağlamak için de okunur.
12. Çocuk edebiyatı da tıpkı resim, heykel veya müzik gibi bir sanat dalıdır. Çocuk kitabının “nasıl olması gerektiği” hakkında katı kurallar yoktur. Önemli olan kitabın çocuğun ilgisini çekmesi, ona farklı bakış açısı kazandırması ve haz vermesidir.

ÇOCUĞUNUZA KİTAP SEÇMENİN PÜF NOKTALARI

[Davranış Bilimleri Enstitüsü](#)'nün Çocuk ve Genç Danışmanlık Merkezi'deki psikologlar tarafından hazırlanmış “**Çocuklara Kitabı Sevdirmenin Sırları**” adlı kitapçık, çocuğunuza kitap seçme konusunda da yardımcı olabilecek öneriler içeriyor. Bu önerileri aşağıdaki gibi özetlemeye çalıştık.

0-3 yaş çocuğu, dokunarak ve dinleyerek öğrenir. Konuşmayı öğrenmesine yardımcı olmak ve dil becerilerini geliştirmek için ona kitap okuyun.

- Tanıdık nesnelerin olduğu,
- Parlak renkli,
- Kısa ama ahenkli cümlelerden oluşan,
- Az kelimeli ve bu kelimelere ait resimleri olan,
- Bol resimli,
- Uzun süre elinde kalacağı için kaliteli malzemedен yapılmış, kolay yıpranmayacak,
- Ellerin boyutuna uygun kitaplar...

3-5 yaş çocuğu, yaratıcılığının hızla geliştiği bir dönemdedir. Özellikle olayların nedenleri üzerine yoğunlaşır. İçinde sorularına cevap bulabileceği, günlük hayata karşılaştığı sorunları komik bir dille anlatan kitapları tercih edin.

- Masallar, bildik hikayeler içeren,
- Tanıdık durumların anlatıldığı, hayata dair,
- Çocuğun sınıflandırabileceği nesnelere içeren,
- İyi resmedilmiş,
- Hayal gücünü harekete geçiren,
- Ayrıntılı resimleri olan kitaplar...

5-8 yaş çocuğu, kendini tanımaya başlamıştır. Kendisinin başka insanlardan farklı duygu ve düşünceleri olabileceğini anlamıştır. Yeni şeyler denemeye açıktır.

- Güçlü hikâye ve güçlü karakterleri olan,
- Sadece iyi-doğru değil, kötü-yanlış karakterleri de içeren,
- İçinde yabancı ve bilinmedik kelimeler olmayan,
- Gerçek hikâyelerden alıntılar içeren,
- Yeni bilgiler öğreten,
- Ayrıntılı resimleri olan,
- Okumayı yeni öğrenenler için fazla uzun olmayan ve küçük yazılarla yazılmamış,
- İlgi alanına giren konular içeren kitaplar...

8-12 yaş çocuğu, kendi ilgi alanlarını kendisi belirleyebilir. Bu alanlarla ilgili her yeni bilgi ya da kahraman onu heyecanlandırır. Maceralı hikâyeler ilgisini fazlasıyla çeker.

- Çocuğun karakter ve zevkine uygun,
- Sadece mesaj kaygısı taşımayan, çocuğu düşündüren,
- Kendisinin seçeceęi kitaplar...

KİTAP OKUMAYI SEVMİYEN ÇOCUĞU ANLAMA REHBERİ

Çocuğunuz kitap okumayı sevmiyor mu? Önüne bir kitap koyduğunuzda okumamak için bin türlü bahane mi uyduruyor?

Mesele biraz daha karmaşık, biraz daha can sıkıcı da olabilir. Çocuğunuz küçükken kitaplara bayılıyordu.

Her akşam uyumadan önceki okuma saatini iple çekiyordu. Sizin ona kitap okumanız için, hatta aynı kitabı tekrar okumanız için yalvarıyordu. Sonra çocuğunuz biraz büyüdü, okula başladı ve GÜM! Bir anda kitaplardan fellik fellik kaçan bir çocuğa mı dönüştü?

Aslında bu o kadar da büyük bir mesele değil. Çocuğunuz artık kitap okumayı sevmiyorsa onun gerekçelerini anlamamız gerekiyor.

- Çocukların kitap okumayı sevmemesinin en bilinen nedeni ebeveynin kitapla kurduğu ilişkide yatıyor: Siz kitap okumuyorsanız, o da okumaz. Yapmadığınız bir şeyi ona yaptırmak istemenize doğal olarak sert bir tepki gösterecektir.
- Burada biz bizyiz. Açık konuşalım. Her kitap “okunası bir kitap” mı acaba? Piyasaya her ay onlarca yeni kitap çıkıyor. Bu kitapların bazıları okulların okuma programına alınıyor. Çocuklar da listelerindeki kitapları “zorunlu olarak” okumak durumunda kalıyorlar. Sevmemediğiniz bir kitabı zorla okumak hoş bir duygu olmasa gerek.
- Terazinin bir kefesinde kitaplar var. Diğer kefesindeyse bilgisayar oyunları, internet ve televizyon var. Bir yanda sözcükleri okuyup, kavrayıp, anlamlandırarak zihinde canlandırmanız gerekiyor. Diğer yanda her şey hazır: Hem görsel, hem işitsel, rengarenk bir ekran; zorlu bir rakip bizce...
- Çocukların günlük programları aslında hayli yoğun... Okula gidiyorlar. Sonra bazen etüde kalıyorlar. Bir kurstan diğerine gönderiliyorlar. Arada kalan zamanlarda arkadaşlarıyla vakit geçiriyorlar. Ee? Sonra yatma vakti geliyor. Bunca işin arasında şimdi oturup bir de kitap mı okuyacaklar?
- Okumaya yeni başlayan bir çocuğunuz varsa, ondan şu cümleleri duymanız olası: “Çok

zor!” veya “Çok sıkıcı!” ya da “Bu kitap hiç eğlenceli değilmiş.”

Bu liste uzayıp gider. Gelelim önerilere... Başlıca amaç kitapları ve okumayı çocuğunuza cazip

hale getirmek. Bunun için ufak tefek numaralar yapmanız gerek. Olsun. Bu işte başarıya giden her yol mübah. Biraz da ufaklığın suyuna giderseniz, olur bu iş!

• Çocuklar henüz okumayı bilmiyorken,

kendilerine kitap okunmasından çok keyif alırlar. Hele bir de güzel resimleri olan bir kitapsa... Gelin görün ki, çocuklar okumayı öğrendiklerinde “bir geçiş dönemine” giriyorlarmış. Harfleri birleştirip sözcüklere dönüştürmek ve anlamlarını kavramakla o kadar uğraşıyorlarmış ki, okumadan keyif alacak halleri kalmıyormuş. O yüzden resimli kitaplardan bir anda resimsiz, sadece sözcüklerden ibaret kitaplara geçmek olumsuz sonuç veriyor.

- Çocuklar kitapları daha kapağını görür görmez yargırlar. Eğer kitabın çekici bir kapağı yoksa, çocuğunuzun o kitabı okumasını beklemeyin.
- Çocuğunuz kitap okumayı sevmiyor mu? Peki sevdiği şeyler neler? Bisiklete binmek mi, ejderhalar mı, yoksa trenler mi? Ona içinde bisiklet, ejderha ya da trenlerin olduğu kitaplar alın.
- Adı üstünde: “Çocuk kitabı”. İçinde daha fazla eğlence, daha fazla heyecan, daha fazla şaka olmalı.
- Çocuğunuz kitap okumuyor diye dır dır yapmayın. Kitap okumanın ne kadar önemli olduğunu anlatıp başının etini yemeyin. Ne kadar dır dır ederseniz, çocuğunuz o kadar inatlaşacaktır.
- Çocuğunuzun okuma biçimini eleştirmeyin.
- Çocuklar bölümleri olan kitaplardan hoşlanırlar. Artık aşına oldukları kahramanların başından geçen olayları anlatan ve her seferinde kendi sonu olan bölümlerden oluşan kitapları, devamlılığı olan ve düğümün finalde çözüldüğü kitaplara göre daha rahat algırlar. (Örneğin [Felaket Henry kitapları...](#)) Ama her seferinde kahramanların, mekânların değiştiği birbirinden bağımsız kısa öykülerden oluşan bir öykü kitabı aynı etkiyi yaratmaz. Çünkü çocuk her yeni öyküyle birlikte yeni karakter ve olaylara uyum sağlamakta güçlük çekebilir.

- Çocuğunuzun seçtiği kitapları eleştirmeyin. Sonuçta o kitabı okuyacak olan kişi o, siz değilsiniz. (Bunu tanıdığım birinin annesi yapardı. Kızının kitap okumamasından şikayet eder, arada bir aldığı kitapları da yerden yere vururdu. Oysa bu kadının kitap okuduğunu hiç görmemiştim.)
- İlginç bulduğunuz dergi ve kitapları evin sağında solunda unutun(!). Çocuğunuzun ilgisini çekecek gazete haberlerini kesip buzdolabına asın.
- İçinde okuma etkinliğinin olduğu, kartların çekildiği, talimatların verildiği masa oyunları oynayın.
- Çocuğunuzun başucuna bir gece lambası koyun ve kitap okumak isterse fazladan yarım saat uyanık kalabileceğini söyleyin.
- Çocuğunuz okumayı öğrense bile ona yüksek sesle kitap okumaya devam edin. Onun da size okuması için çocuğunuzun teşvik edin.
- Bir kitabı birlikte okumaya başlayabilirsiniz. Önce siz yüksek sesle okursunuz. Çocuğunuzun ilgi duyduğunu anladığınız yerde bırakır ve gerisini onun kendi başına bitirmesini isteyebilirsiniz.
- Büyük çocuklarınızı küçük kardeşlerine kitap okumaları için teşvik edin. Çocuklar seyircilerinin olmasından hoşlanırlar.
- Çocuğunuza bir kitap ayracı armağan edin. Her kitabı ya da her bölümü sonuna kadar okumak zorunda olmadığını, sıkıldığı zaman ayracı kullanıp ara verebileceğini söyleyin.
- Okuma eylemi sadece kitapları kapsamaz! Lokantadaki yemek menüsü, tabelalar, yiyecek ambalajlarındaki yazılar... Okunacak çok şey var. Önde giden arabanın plakasından sözcük türetmek de bir yöntem olabilir.
- Çocuğunuzun bir yetişkinle mektuplaşmasını sağlayabilirsiniz.

Not: Çocuğunuzun kitap okuma problemi sürüyorsa, bir uzmana danışmak gerekebilir. Okuma güçlüğü, başka sorunlara (disleksi, göz bozukluğu vs.) işaret ediyor olabilir.

TATİLDE ÇOCUĞUNUZUN OKUMA ALIŞKANLIĞINI SÜRDÜRMEK İÇİN 8 ÖNERİ

Yaz tatili... Hava sıcak, okul yok... Bisiklete binmek, top oynamak, arkadaşlarla sokakların altına üstüne getirmek, film izlemek, bilgisayarda oyun oynamak vs. varken çocuğunuzdan kitap okumasını mı bekleyeceksiniz? Belki de tatile gidiyorsunuzdur. Deniz, kum, güneş... Sizce kaç çocuk bavuluna kitap koyar?

Gelin o zaman bu sefer “[kitap okuma alışkanlığı](#)” yerine “okuma alışkanlığı” üzerinde duralım. Yazılı her şeyi okuma eğiliminde olan bir kişi kitapları zaten okur.

Bu önerilerimizin çalışan ya da boşanmış anne babalar için de yararlı olacağını umuyoruz. O çok değerli ama kısıtlı zamanı hem birlikte geçirmek, hem de [çocuğunuza okuma alışkanlığı kazandırmak istiyorsanız önerilerimiz](#) ilginizi çekebilir.

1- **Gazetelerin** çoğu, yaz günlerinde çocuklara yönelik sayfalar hazırlar ya da ekler verir. Eğlenerek bir şeyler okumak için uygun, değil mi? Çocuğunuz kendi kendine bunlarla ilgilenmiyorsa ona tuzak kurun: Gazetenin yetişkinler için hazırladığı bir bulmacayı ya da oyunu çözemeyin ve çocuğunuza danışın. Onunla birlikte çözüm ararken çocuklar için hazırlanmış sayfaları ortalıkta bulundurun. Ayrıca hemen her gazetenin arka sayfasında, mayolu hanımefendinin fotoğrafını geçtikten sonra birbirinden ilginç haberler bulabilirsiniz. Çocuğunuzun yaşına göre ilgisini bu haberlere çekebilir, birlikte şaşırabilir, gülmeye başlayabilirsiniz. Gazetelerin teknoloji, gezi, spor, otomobil haberleri hem sizin, hem çocuğunuzun ilgisini çekebilir.

2- **Çocuk dergileri** işe yarayabilir. Çocuğunuzun yaşına uygun ve iyi seçilmiş dergiler birçok ilginç konu, etkinlik, oyun ve bulmaca barındırır. Öğlen sıcaklığının en vurucu olduğu saatlerde çocuğunuzun bir kenarda erimeye bırakmak yerine ona serin meyvelerden bir tabak, bir kâse sakızlı muhallebi, ev yapımı dondurma veya bir bardak soğuk ayran eşliğinde ilgisini çekeceğini düşündüğünüz bir dergi verin. Aynı tabaktan bir tane de kendinize hazırlayın ve önünüze sevdiğiniz bir dergi açın. Derginizin ilginç bölümlerini çocuğunuzla paylaşarak ve onun dergisini merak ederek yiyeceklerinizin tadını çıkarın.

3- **Karikatür dergileri ve çizgi romanlar** hem eğlencelidir, hem de kolay okunurlar. Bunlar aynı zamanda göze ve ele de hitap ettikleri için bir taşla birçok kuş vurabilirsiniz. Çocuğunuz komik ya da heyecanlı bulduğu bölümleri sizinle paylaşmak isteyebilir. Çocuğunuz kendi çizgi roman karakterini çizmek de isteyebilir.

4- **Yemek kitabına** ne dersiniz? Çocuğunuza bir yemek kitabı verin ve beğendiği yemek tariflerini işaretlemesini isteyin. Sonra bunları birlikte eleyin ve yemeyi en çok isteyeceğiniz tarifi bulun. İsterseniz bu yemeği birlikte pişirmeye çalışın. Böylece hem tarife göz atmanız, hem de kullanacağınız malzemelerin paketlerinde yazanları okumanız gerekecektir. İsteddiğiniz yemeği pişiren bir lokanta da arayabilirsiniz. Menüleri okuyarak aradığınız yemeğin izini sürebilirsiniz.

5- **Şarkı sözleri** okumak çocuğunuzun şiirle ilgilenmesine yol açabilir. Çocuğunuzun sevdiği şarkıları birlikte dinleyin. Şarkı sözlerini önünüze alıp birlikte söyleyin. Müziği kapatın ve sözleri birbirinize sesli okuyun. Aynı şarkıya yeni sözler yazmaya çalışın.

6- **Broşür** toplayın ve çocuğunuzla birlikte tatil planı yapın. Nereye gitmek isterdiniz? Çocuğunuzdan broşürleri okumasını ve anlatılan yerlerin en sevdiği özelliklerini bir liste halinde yazmasını isteyin. Böylece ideal tatil olasılığını ortaya çıkarın. Bunu yaparken harita ve atlardan yararlanmayı da unutmayın.

7- **Katalog** okumak yaşam biçiminizi gözden geçirmenizi de sağlar. Mobilya, hırdavat, market vs. kataloglarını çocuğunuzla paylaşın. Kataloglardaki çeşitlilik çocuğunuzun ilgi alanlarını genişletebilir. Çocuğunuzdan beğendiği ve sahip olmak istediği ürünleri işaretlemesini isteyin. Bu ürünlerin özelliklerini bir de beraber okuyun ve çocuğunuzun bu ürüne neden ihtiyaç

duyduğunu anlamaya çalışın. Bu ürüne gerçekten ihtiyacınız var mı? O olmadan yaşamınız nasıl? Onun yerine kullanabileceğiniz neyiniz var? Katalogları okumak çocuğunuzun bilinçli bir tüketici olmasını sağlayabilir. Çocuğunuzdan kataloglardaki resimleri kesip yapıştırarak hayalindeki evi kurmasını isteyebilir, yaptığı kolajı buzdolabına yapıştırabilirsiniz.

8- **Kullanma ve kurulum kılavuzları** belki de çocuğunuz için daha anlaşılırdır. Tatiller birçok ihtiyacınızı gidermek için de yegane zamandır. Kütüphanenize yeni bir kanat eklemek, gece lambanızı yenilemek, yeni bir maket uçak edinmek isteyebilirsiniz. Bırakın ürünün kılavuzunu çocuğunuz okusun ve size yol gösterebilir.

ÇOCUĞUNUZU TAM BİR KİTAPSEVMEZ YAPMANIN 15 ALTIN KURALI

Kitap, kitap, kitap... Nereye kadar? Okuyoruz da ne oluyor? Kitap karın doyurur mu? Peki ya çocuklar? Onları da erkenden kitaplara boğacağız da ne olacak? Gözlerinin bozulduğu yetmezmiş gibi bir de kafaları çalışacak, ondan sonra her lafınıza karşılık verecekler. Öyle olursa kendi beklentilerinize uygun bir çocuk yetiştirmeyi nasıl umabilirsiniz? Çocuk sizi sorgulayacak, yaşamı sorgulayacak, her türlü otoriteyi sorgulayacak... Yok artık! Oldu olacak bir de olayları neden sonuç ilişkisi içinde ele alsın da toplumsal meselelere duygusal tepkiler vermesin bari! Kitap okutup da entel mi yapacaksınız bu çocuğu âlim mi? Futbolla ve otomobillerle ilgilenmek yerine kitap okursa, bu çocuk mahallede nasıl arkadaş bulacak? Karşı cins çıkar mı böyle elinde kitap, gözünde gözlük sünepe kılıklı bir çocukla? Çeyizine kitap mı koyacaksınız? Şimdiden test çözmeye baş-

lasınlar da elleri, beyinleri alışsın. Test alışkanlığı edinmezlerse, maazallah, üniversite sınavında ne yaparlar?

Bir insanı kitapsevmeze dönüştürmek sanıldığından daha kolay. Bazı ufak teknikleri uygulayarak, siz de çocuğunuzu tam bir kitapsevmez yapabilirsiniz:

1. Asla ama asla onun yanında kitap okumayın. Çocuğunuz sizin kitap okuduğunuzu sakın görmesin. Eğer mutlaka okumanız gerekiyorsa, gizli gizli okuyun.
2. Küçük çocukların ellerine büyük gelen ağır bir kitaplar verin ki, fiziksel olarak caydırıcı olsun.
3. Çocuğunuz okula başladı ve okuma yazma öğrendiyse, ona bol resimli kitaplar yerine, tikiş tikiş yazılarla dolu kitaplar alın.
4. Eğlenceli olma olasılığı yüksek kitapların (güzel resimleri olan, canlı, parlak renklere sahip, komik vs.) çocuğunuzun eline geçmesine izin vermeyin.
5. Ona ille de kitap verecekseniz, kocaman bir parmak sallayan, didaktik kitaplar seçin.

6. Aldığınızın kitabın diline, çevirisine, tasarımına sakın ha aldırmayın. Özensiz görünenlere öncelik verin.
7. Kitap almak zorunda kaldınız? Bir ön araştırma yapın ve olabildiğince sıkıcı bir kitap seçin. Böylece çocuğunuz okumaktan sıkılıp başka işlere dalacaktır.
8. Yolunuz, çocuğunuzla birlikte kazara bir kitapçıya düşerse, çocuğunuzun istediği kitabı ona almayın. Dikkatli olun. Sizi kandırmaya çalışacaktır. O seçmesin; siz seçin. Böylece kitapsevmezlik yönünde önemli bir adım atarsınız.
9. Hayat tuzaklarla doludur. Çocuğunuzla yine bir kitapçıya girmek zorunda kalabilirsiniz. Eğer kitap isterse, onun aklını çelmeye çalışın ve kitap almak yerine gazoz, patlayan şeker veya cips almayı teklif edin. Bu pis şeyler, onun dikkatini dağıtacaktır.
10. Okuldan ödev olarak verilen kitapları okuması için onu zorlayın.
11. Çocuğunuzun TV ve bilgisayar karşısında bol bol vakit geçirmesini sağlayın.
12. Okuma eğilimi gösterirse ona sık sık “Gözün bozulursa gözlük takmak zorunda kalırsın,” “Kitap okuyup âlim mi olacaksın?” vs. türünden sözlerle telkinde bulunun.
13. Ters psikolojiden yararlanın: Ona “Kitap oku!” diye baskı yapın. Emin olun, baskı işe yarayacak ve çocuğunuz zamanla tam bir kitapsevmeze dönüşecektir.
14. Yanınıza size yüksek sesle bir şey okumak için gelirse, onu dinler gibi görünmeyin. Hatta “Şimdi değil, başka zaman,” diyerek kitap okuma olasılığını olabildiğince erteleyin.
15. Bir gün bir halk kütüphanesinin önünden geçerseniz ve çocuğunuz “Anne / baba, kütüphane ne demek?” diye sorma gafletinde bulunursa, ona kütüphanenin kötü, kasvetli, sessiz durulması gereken ve çocukların hoş karşılanmadığı bir yer olduğunu anlatın. Böylece kütüphaneden soğuyacaktır.

ÜCRETSİZ ÜYELİK

Bu elektronik kitaptaki yazılarımızı beğendiyseniz, muhtemelen www.birdolapkitap.com adresindeki diğer yazılarımızı da seversiniz. Sitemizi ziyaret etmek için lütfen **tıklayın**.

Bir Dolap Kitap'ta hafta içi her gün bir çocuk kitabı hakkında yazıyoruz. Eleştirdiğimiz çocuk kitaplarına uygun; okuma sırasında ya da kitabı okuduktan sonra, çocuğunuzla birlikte ya da çocuğunuzun tek başına uygulayabileceği etkinlik önerileri yapıyoruz. Okuyucularımızın yorum ve eleştirileri sayesinde, yazılarımız yayımlandıktan sonra da gelişmeye devam ediyor.

Bir Dolap Kitap'ta bugüne kadar yer bulan [kitapların tam listesi için lütfen tıklayın](#).

Yazılarımızdan haberdar olmak istiyorsanız üye olmanız yeterli. [Ana sayfamızın](#) sağ üst köşesindeki "Kütüphane Üyeliği" bölümüne e-posta adresinizi yazıyorsunuz ve "üye ol" butonunu tıklıyorsunuz. Kısa bir süre içinde verdiğiniz e-posta adresine üyelik talebinizi onaylamanız için bir e-posta gönderiyoruz. Bu e-postadaki onay linkini tıklıyorsunuz ve işlem tamam! Artık Bir Dolap Kitap yazılarına posta kutunuzdan ulaşabilirsiniz.

BAŞKALARIYLA PAYLAŞIN

Bu elektronik kitabı beğendiyseniz lütfen başkalarıyla paylaşın. Ailenizle, dostlarınızla, tüm sevdiklerinizle bu elektronik kitabı paylaşmaktan çekinmeyin. İsterseniz, Bir Dolap Kitap'ı kaynak göstermek şartıyla, bu elektronik kitabı kendi blogunuzda yayınlatabilirsiniz.

İLETİŞİM

Sizlerle tanışmaktan, yorum ve görüşlerinizi öğrenmekten büyük mutluluk duyarız. Bize şu kanalları kullanarak ulaşabilirsiniz:

birdolapkitap@gmail.com

[Bir Dolap Kitap Facebook sayfası](#)

[Bir Dolap Kitap @ Twitter](#)

[BİR DOLAP KİTAP'I ZİYARET EDİN.](#)

Yazanlar : M.Banu Aksoy ve Yıldıray Karakiya

Tasarım ve Uygulama : M.Gökay Cesur ve Cihan Mutlu

Copyright© 2010 "Çocuklara Kitap Okuma Alışkanlığı Kazandırmanın Kolay Yolları" isimli elektronik kitap'ta yazılan yazıların tüm hakları, M. Banu Aksoy ve Yıldıray Karakiya'ya aittir. Yazılarımızın izinsiz alınması, kopyalanması, başka bir imzayla ve kaynak gösterilmeden yayınlanması 5846 sayılı fikir ve sanat eserleri yasasına aykırıdır.